

2600 Vilnius, Basanavičiaus 6
Tel.: 2616775, faks.: 2 614729
LMS kodas: 1195976

Seimui ir visuomenei

2009... kovo 7 d.. Nr. 3.

Dėl Mokslo ir studijų įstatymo projekto

LIETUVOS MOKSLININKŲ SĄJUNGOS PAREIŠKIMAS

Vilnius,
2009 04 07

Lietuvos Mokslininkų Sąjunga (toliau – LMS), sveikindama Vyriausybės bei Švietimo ir mokslo ministerijos vadovybės politinį ryžtą pradėti mokslo ir studijų sistemos reformą, nori atkreipti Seimo ir visos visuomenės dėmesį, kad naujo „Mokslo ir studijų įstatymo“ projekte, su kuriuo siejama reformos pradžia, numatytas reguliavimas neužtikrins aukštesnės mokslo ir studijų kokybės ir daugumos kitų deklaruojamų tikslų įgyvendinimo.

Įstatymo projektas:

- iš esmės nekeičia ydingo, biurokratinio ir neefektyvaus sistemos valdymo būdo, specialistų pavadinto „hierarchine anarchija“; neįtvirtina politikos formavimo ir įgyvendinimo procese nei tikros, abipusiais įsipareigojimais grindžiamos, socialinės partnerystės, nei mokslininkų asociacijų – demokratinėje valstybėje būtino mokslo ir studijų sistemos struktūrinio elemento – dalyvavimo;
- pažeidžia Konstitucijoje įtvirtintą universitetų autonomijos principą;
- instituciškai neįtvirtina pagrindiniame Valstybės įstatyme įrašyto mokslo ir dėstytojų laisvės principo; o tai reiškia, kad mokslininkams ir dėstytojams nesuteikiama pakankamai instrumentų gintis sistemos viduje nuo galimos administracinės savivalės;
- nekeičia proporcijų tarp mokslinio tiriamojo ir edukacinio darbo universitetinėse aukštosiose mokyklose mokslinio tiriamojo darbo svorio didinimo kryptimi, be ko kalbėti apie kokybiškesnę mokslą ir studijas sistemos mastu - nesusipratimas;

Visa tai rodo arba tai, kad įstatymo rengėjai pakankamai neįsigilino į pagrindines, struktūrines sistemos negalavimų ir ydų priežastis, arba tai, kad tikrieji jų siekiai skiriasi nuo viešai deklaruojamų tikslų.

Bet kokiu atveju demokratijos ir Konstitucijoje įtvirtintų normų požiūriu įstatymo projekte yra daugiau kounterreformos, nei reformos bruožų. Demokratinė valstybė, pradėdama gyvybiškai svarbios sistemos reformą, neturėtų sau leisti priimti tokio įstatymo, juo labiau, kad projektuojamos

reformos lauktini rezultatai yra apibrėžti ne matuojamais, aiškiais ir logiškais parametrais, o iš esmės deklaratyvių propagandinių lozungų rinkiniu.

Kalbant metaforiškai, nereikėtų į Lietuvos lankas išleisti dar vieno reformų klasės žirgo su raiteliu be galvos.

LMS siūlo reformą pradėti ne nuo abejotinos prabos įstatymo priėmimo, o nuo Konstituciją atitinkančio, demokratinio, interesų grupių atstovavimu ir partneryste grindžiamo mokslo ir studijų politikos formavimo mechanizmo sukūrimo.

Antanas Kulakauskas,
Lietuvos Mokslininkų Sąjungos pirmininkas